

Bosna i Hercegovina se suočava sa sankcijama od strane Energetske zajednice koje mogu rezultirati blokiranjem svih energetskih projekata finansiranih od strane EU. Pored slučajeva kršenja i primedbi o nivou usklađenosti, procena Sekretarijata Energetske zajednice donosi razjašnjenja o statusu usklađenosti direktiva o zaštiti životne sredine i elektrana sa Direktivom o velikim ložištima (LCP) i Direktivom o industrijskim emisijama (IED).

Postoje različiti problemi u vezi sa primenom direktiva o zaštiti životne sredine u slučajevima bosanskih elektrana. Prema izjavi Sekretarijata Energetske zajednice za Procenu uticaja na životnu i društvenu sredinu (ESIA), nove elektrane na uglj koji se promovišu od strane vlada entiteta i za koje su zainteresovani kineski izvođači radova i banke, Energetska zajednica će smatrati novim postrojenjima (ako njihove ekološke dozvole budu izdate nakon 1. januara 2018., pod uslovom da budu puštene u rad najkasnije 1. Januara 2019.) i stoga moraju da poštuju strože granične vrednosti emisija Direktive o industrijskim emisijama. To znači da je verovatno da će nedavno promovisani projekti kao što su TE Banovići, TE Tuzla i TE Gacko biti smatrani novim postrojenjima koja spadaju u opseg Direktive o industrijskim emisijama.

Slučaj TE Stanari je konačno razjašnjen. Sekretarijat Energetske zajednice je 2013. godine primio žalbu od lokalne NVO CZSS, sa navodima o neusklađenosti sa zakonom o životnoj sredini Energetske zajednice. Firma investitor (EFT) navela je da će njeno novoizgrađeno postrojenje za proizvodnju struje biti u skladu sa svim lokalnim ekološkim standardima i ekološkim standardima EU. U julu 2015., Sekretarijat Energetske zajednice izdao je saopštenje za javnost u kome je naveo da je Republika Srpska nedavno izmenila svoje zakonske propise o velikim ložištima kako bi ih uskladila sa zakonom Energetske zajednice i, kao posledica, sve postojeće ekološke dozvole za takve objekte (uključujući TE Stanari) moraju biti revidirane. Nakon uvođenja novousklađenog Pravilnika o merama za sprečavanje i smanjenje zagađenja vazduha i poboljšanje kvaliteta vazduha od strane Republike Srpske, nadležni organ je izdao revidiranu ekološku dozvolu za TE Stanari. Istovremeno, nakon procene relevantnih procedura, Sekretarijat Energetske zajednice je odbio deo žalbe koji se odnosi na neodgovarajuću implementaciju Direktive o proceni uticaja na životnu sredinu (EIA), imajući u vidu nedostatak dovoljnih dokaza koji ukazuju na neusklađenost sa odredbama te Direktive u slučaju procedura za izdavanje dozvola TE Stanari. Slučaj žalbe TE Stanari je stoga zatvoren od strane Sekretarijata Energetske zajednice.

Situacija u gasnom sektoru u Bosni i Hercegovini je dugo predmet zabrinutosti Sekretarijata. To naročito važi za nedostatak zakonskih propisa i regulatornih institucija na nivou države, ali se takođe tiče aranžmana napravljenih na nivou dva entiteta, Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine. Nedostatak odgovarajućeg pravnog okvira predstavlja prepreku razvoju gasnog sektora kako na nacionalnom tako i na regionalnom nivou, i stoga ugrožava postizanje ključnog cilja Ugovora o osnivanju Energetske zajednice.

Problemi Bosne sa Energetskom zajednicom, životnom sredinom i usklađivanjem sa direktivama

Energetska zajednica se žalila na probleme neusklađenosti od strane Bosne i Hercegovine u gasnom sektoru uključujući nedostatak regulatornih organa za gas u Federaciji Bosne i Hercegovine, nedostatak odgovarajućeg pravnog, funkcionalnog i računovodstvenog razdvajanja u oba entiteta, nedostatak odgovarajuće određenih i objavljenih mrežnih tarifa, pitanja u vezi sa izuzećima za novu infrastrukturu, nedostatak otvaranja tržišta u skladu sa rokovima postavljenim u Gasnoj direktivi 2003/55/EC.

Sankcije mogu blokirati finansiranje svih energetskih projekata koji su nominovani za finansiranje od strane različitih fondova EU. Pored HE, BiH može da izgubi finansiranje za nove visokonaponske prekogranične konekcije sa Srbijom i Crnom Gorom.